

MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola istuu lapsuutensa kivellä omassa suojellussa metsässä. Pietola pohtii, että maa ja luonto annetaan yhdelle sukupolvelle tehtäväksi tuottaa ruokamme ja lämpömmä, mutta niin, että osa siitä jää koskemattomaksi seuraaville polville.

Ilmastoviisaus edellyttää maataloudelta kestäviä tekoja

Ilmastoviisas maatalous takaa puhtaan ruoan niin kotimaisille kuluttajille kuin vientiinkin. Suomen pellot on saatava sitomaan tehokkaasti hiiltä ja vähentämään ilmastokuormitusta.

TEKSTI HELEN PARTTI
KUVA SUVI ELO

Suomen maa- ja metsätalous on huikea menestystarina. Hyvän metsänhoidon avulla metsien kasvu on kaksinkertaistunut viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana. Karjataloutta on niin ikään hoidettu hyvin. Karjantarkkailulla on yli satavuotinen perinne, ja maidon laadunvalvonta on osaltaan huipuluokkaa.

- Suomessa tuotetun maitolitrnan kasvihuonekaasupäästöt ovat puo-

let pienemmät kuin globaalisti, arvioi ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:sta.

Ilmastomuutos haastaa kuitenkin suomalaiset maanviljelijät, karjankasvattajat ja metsänomistajat. Viljelijät haluavat ruokkia suomalaiset, viedä tuotteitaan maailmalle ja tehdä sen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Yksin he eivät kuitenkaan pärjää taistelussa ilmastokuormitusta vastaan.

Yksin he eivät myöskään ole, sillä suomalainen maa- ja metsätalous on kehittämässä ratkaisuja ilmasto- viisaan maatalouden edistämiseksi YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 -tavoiteohjelman mukaisesti. Jotta työ onnistuisi, tarvitaan kunnianhimoista, ratkaisukeskeistä ja kansainvälistä ilmastopolitiikkaa, Pietola korostaa.

MTK, Luonnonvarakeskus Luke ja Svenska lantbrukproducenternas centralförbundet SLC julkaisivat vuonna 2020 maatalouden ilmastotiekartan, joka luo suuntaviivat kohti hiilineutraalia Suo-

mea vuonna 2035. Työn ytimessä on maan vastuullinen kasvu.

Maaperästä hiilinielu

Maatalouden osuudeksi Suomen kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä raportoidaan neljännes. Maatalouden päästöistä 75 prosenttia on lähtöisin maaperästä. Jotta ilmasto- tekoja syntyy, on maatalouden tuotettava ruokaa taloudellisesti kannattavasti ja maaperän hiilensitomiskyvyn parannuttava nykyisestä.

Moni asia on Suomessa jo nyt hyvin, Pietola muistuttaa. Esimerkiksi karjatalouden toimintaedellytykset ovat erinomaiset moneen muuhun maahan verrattuna.

- Meillä on paljon maata nautaa kohden, ja nautatiheys on maailman pienempiä. Pääfokus on nyt maaperän tehokkaassa käytössä.

Ratkaisut löytyvät viisaasta pelonkäytöstä. Viljelijät kyllä tunnistavat, mitä pitää tehdä, mutta monet reunaehdot, kuten huono kannattavuus, hidastavat parannuksia.

- Ei ole rahaa tehdä perusparannuksia, esimerkiksi uusia vanhoja

ojituksia. Hidaste on myös se, että 40 prosenttia pelloista on vuokrateltoja.

- Tarvitaan yhteistyötä vuokra- isännän kanssa, Pietola selventää.

Pellot takaavat suomalaisten ruokahuollon. Huoltovarmuus on pienen pinta-alan varassa, sillä peltojen osuus on vain seitsemisen prosenttia Suomen pinta-alasta.

- On saatava mahdollisimman vähillä panoksilla mahdollisimman paljon laadukasta satoa. Maan puhtaus ja tuottavuus on viljelijöille ykkösasia, Pietola korostaa.

Noin puolet maatalouden päästöistä syntyy turvepelloista. Päästöjä on leikattava merkittävästi, tosin laskelmissa on paljon hajontaa, Pietola huomauttaa. Viljelijät ovat epä- tietoisia, kannattaako turvepelto pitää nurmipeitteisenä tai käyttää niin sanottuja kerääjäkasveja. Entä mitä tapahtuu, kun he muuttavat sen esimerkiksi kosteikoksi. Tutkimusta tarvitaan lisää, jotta viljelijät saisivat lisätietoa hiilen sitoutumisesta.

Hiiltä voidaan sitoa vain, jos maan ja metsän kasvun ei anneta

hyttyä. Tarvitsemme sadonkorjuuta, jotta syntyy uutta kasvua, Pietola muistuttaa.

Ilmastotiekartta työkaluna

Maatalouden ilmastotiekartta esittelee erilaisia skenaariota päästövähennyksien saavuttamiseksi. Toimenpiteet kohdistuvat turvemaihin, hiilensidontaan kivennäismaila ja maatalouden biokaasutuotannon lisäämiseen. Valkuaiskasvien viljelyalaa aiotaan lisätä valkuaisomavaraisuuden kasvattamiseksi viljelyvarmoilla lajikkeilla.

Kunnianhimoisen toimintasuunnitelman toteutuessa maatalouden päästöt vähenevät jopa yli 70 prosenttia vuoteen 2050 mennessä.

- Hiilineutraali ruoka on ihan realistinen tavoite, sanoo Pietola.

Ilmastomuutos edellyttää viljelijöiltä sopeutumista ja riskinsietokykyä. Tahtoa löytyy, mutta nyt tarvitaan lisää tutkimusta ja tietoa, jotta he voisivat keskittyä ydintehävänsä: tuottamaan kotimaista puhdasta ruokaa kestäväällä tavalla, myös tuleville sukupolville.